

Groda

Vetenskapligt namn:

Rana temporaria

Klass:

Groddjur

Utseende: Grodan skiljer sig åt i färgen men är vanligtvis beige, ljusbrun eller grönbrun med mörkare fläckar på kroppen. Undersidan av kroppen är ljusare och ögonen är stora och runda.

Storlek: Grodan blir mellan 5–10 cm lång och väger vanligtvis kring 20–30 gram. Honorna är i regel större än hanarna.

Livslängd: Grodan blir omkring 7–10 år gammal.

Levnadssätt: Grodan trivs i fuktiga områden såsom vid sanktmarker, stränder och i skogar och på ängar. Vanligtvis är grodan aktiv dygnet runt men när det är varmt på sommaren vilar den under dagen. På vintern går grodan i dvala, ofta redan i mitten av oktober.

Föda: Grodan tycker om maskar, larver, sniglar, insekter och spindlar men kan ibland även äta andra grodor.

Förökning: Grodorna leker i april-maj och honan lägger sedan mellan 1500-3000 ägg i klumpar nära växtlighet. Äggen kläcks efter 2-3 veckor och ynglen tar ytterligare 2-3 månader på sig att förvandlas till små grodor.

På Åland: Denna groda är en av de vanligaste i Finland och på Åland. Grodan är fridlyst på Åland.

Padda

Vetenskapligt namn:

Bufo bufo

Klass:

Groddjur

Utseende: Paddan har en kraftig och vårtig kropp och stora rödaktiga ögon. Kroppen är gråbrun med en ljusare undersida. Unga paddor har ofta en rödare färg än äldre paddor. Bakbenen är kortare än frambenen vilket gör att paddan kravlar sig framåt eller tar kortare hopp. På bakfötterna har paddan simhud. Paddan har giftkörtlar så andra djur tycker därför inte om att äta den.

Storlek: Hanen blir omkring 5–8 cm lång medan honan blir mellan 7,5–12 cm lång och väger mellan 20–80 gram.

Livslängd: Paddan blir vanligtvis omkring 7–10 år gammal.

Levnadssätt: Paddan trivs i flera olika miljöer men speciellt på fuktiga platser, nära omkullfallna träd eller steniga platser. Paddan är framst aktiv på natten. Paddan går i dvala ungefär i september och vilar sedan hela vintern.

Föda: Paddan tycker om att äta insekter, sniglar, maskar och de flesta småkryp den kommer över.

Förökning: Paddorna leker i april och honan lägger sedan sina ägg runt växter i vattnet. Äggen kläcks sedan och grodynglen är ungefär 2–3 cm stora den första sommaren.

På Åland: Denna padda är en av de vanligaste i Finland och på Åland. Paddan är fridlyst på Åland.

Hasselsnok

Vetenskapligt namn:

Coronella austriaca

Klass:

Kräldjur

Utseende: Hasselsnoken har ett litet huvud, en brun eller gråaktig grundfärg med två rader med mörka fläckar eller band på ryggen. På huvudet har hasselsnoken ett svart band över ögat. Pupillen är rund

Storlek: Som längst blir hasselsnoken kring 80 cm, men den är oftast mindre än så och väger sällan mer än 60 gram.

Livslängd: Hasselsnoken kan bli upp till 19 år gammal.

Levnadssätt: Hasselsnoken trivs i flera typer av miljöer men gillar gärna torra platser med mycket sten, såsom klippbranter eller gamla stenrösen. Den är väldigt skygg av sig och lever gärna undangömt och det är ovanligt att se hasselsnoken sola.

Föda: Hasselsnoken äter främst andra reptiler så som huggorm, snok och kopparödla men kan även äta exempelvis sorkar och möss. Den ringlar sig gärna runt sitt byte för att kväva det.

Förökning: Hasselsnoken parar sig i mitten av april och honan föder ungar i augusti-september, ofta omkring 3–15 levande ungar.

På Åland: Inom Finland så finns hasselsnoken enbart på Åland. Den är inte farlig för människor och är fridlyst.

Snok

Vetenskapligt namn:

Natrix natrix

Klass:

Kräldjur

Utseende: Snokens färg kan variera mellan grå, svart, brun och grönaktig. Främst känner man igen snoken genom de ljusa fläckarna i nacken. Pupillerna är runda och mörka.

Storlek: Längden på snoken varierar men honorna är ofta kring 80 cm långa och hanarna aningen längre. Snoken väger vanligtvis mellan 140–400 gram.

Livslängd: Snoken har en livslängd på mellan 25–28 år.

Levnadssätt: Snoken trivs nära vattendrag och sjöar och den kan förflytta sig snabbt både i vatten och på marken. Snoken är skygg och håller sig ofta undan. I början av oktober går den i dvala och vilar sedan hela vintern.

Föda: Snoken har inga huggtänder utan förlamar sina byten med hjälp av sin giftiga saliv, som däremot inte är farlig för människor. Främst äter snoken grodor, paddor, sorkar och möss men den kan även ta vissa fiskar och insekter.

Förökning: Snoken parar sig i maj och honan lägger 15–30 ägg på ett varmt ställe. Därefter lämnar honan äggen och när de kläcks får ungarna klara sig själva direkt.

På Åland: Snoken är en ofarlig orm för människor. Den är precis som de andra ormarna fridlyst på Åland.

Kopparödla

Vetenskapligt namn:

Anguis fragilis

Klass:

Kräldjur

Utseende: Kopparödlan är en benlös ödla som i kroppen liknar en orm. Kroppen är metalliskt glänsande och översidan är ofta brun, grå eller kopparfärgad och längs med ryggen finns ofta en mörk rand. Undersidan av kroppen är svartblå.

Storlek: Kopparödlan blir mellan 30–50 cm lång och väger mellan 20–100 gram.

Livslängd: Kopparödlan kan bli upp till 30 år gammal.

Levnadssätt: Kopparödlan är klumpigare och långsammare än en orm. Den trivs i buskage och mossa och på steniga platser. Till skillnad från andra ormar rör sig kopparödlan helst inte synligt och den kan istället sola under en platt sten. På hösten drar den sig ner i jorden och går i dvala under vintern. Den är främst aktiv i skymningen och föredrar regnigt väder.

Föda: Kopparödlan tycker om att äta dagmaskar och sniglar men kan även äta gråsuggor och till och med andra kopparödlor.

Förökning: Parningen sker i maj och honan föder sedan i augusti-september omkring 6–12 levande ungar.

På Åland: Kopparödlan kallas även för kopparorm eller ormslå och är ofarlig för människan. På Åland är kopparödlan fridlyst.

Huggorm

Vetenskapligt namn:

Vipera berus

Klass:

Kräldjur

Utseende: Huggormen har ofta en ljusgrå eller ljusbrun grundfärg med ett mörkt sicksackband längs ryggen, men de kan även vara helsvarta eller rödbruna. Pupillerna är svarta och vertikala, som katters. Oftast är området runt pupillen rödaktigt. Huggormen har även ett par bakåtriktade huggtänder i övre delen av munnen, i vilka det finns en kanal till en körtel fylld av gift.

Storlek: De flesta huggormar är omkring 60–65 cm långa, men de kan bli upp till 100 cm. Honan är oftast längre än hanen. Vanligtvis väger huggormen kring 400 gram.

Livslängd: Huggormen blir mellan 6–10 år gammal.

Levnadssätt: Huggormen kan man ofta se på våren då de kommer ut i vårsolen efter att ha vilat under vintern. Huggormen tycker om att ligga och sola, gärna på steniga ställen. På sommaren söker den sig till stränder och våtare marker och den är en god simmare som ringlar längst vattenytan.

Föda: Huggormen dödar sitt byte med ett gift som ofta orsakar inre blödningar hos bytet. Helst äter huggormen sorkar och möss, men den gillar även grodor, ödlor och fågelungar.

Förökning: Huggormarna parar sig i april-maj och honan föder sedan mellan 1–25 stycken levande ungar sent på sommaren, som när de föds är ungefär 10–15 cm långa.

På Åland: Huggormen är den enda giftorm som förekommer vilt på Åland. Den är även fridlyst.

Flodkräfta

Vetenskapligt namn:

Astacus astacus

Klass:

Storkräftor

Utseende: Flodkräftan är ett leddjur med ett hårt yttre skelett. Kroppen består av huvud, mellankropp, bakkropp och klor. Flodkräftan är ofta svart eller grön, men blir röd vid tillagning.

Storlek: Flodkräftan kan bli upp till 18 cm lång och väga närmare 350 gram. Hanen är något större än honan.

Livslängd: Flodkräftan kan bli upp mot 20 år gammal.

Levnadssätt: Flodkräftan lever i sötvattensjöar och i strömmande vattendrag. De håller sig alltid på botten och kan inte simma till ytan. Däremot trivs de strandnära och håller sig ofta på grunt vatten. Flodkräftan är aktiv på natten.

Föda: Flodkräftan är en allätare, men äter exempelvis insektslarver, snäckor, fiskrom, vissa vattenväxter och as.

Förökning: Parningen sker i september-oktober när vattnet börjar svalna. Honan bär på sina befruktade ägg till sommaren och då kläcks de till små kräftor.

På Åland: Flodkräftan är den ursprungliga typen av kräftor som finns på Åland. Uppgifter pekar på att flodkräftan planterades här på 1500-talet och förekommer nu i stort sett i alla sjöar och träsk. I några få åländska träsk och sjöar finns även signalkräftan, men inte i samma mängd som flodkräftan.